

ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ

“Професор д-р Асен Златаров”

гр. Хасково 6300
ул. “Тимок” 97

038/66-52-22 - Директор
038/62-49-08 - Канцелария

Утвърждавам!

Директор:

Деян Янев

Програма за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ - Хасково

за учебната 2023/2024 г.

1. Общи положения:

- Програмата е съставена съгласно държавния образователен стандарт за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование - Наредба №.13/21.09.2016г.
- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в ЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ - Хасково като част от часовете за часа на класа, съгласно Приложение № 5 към чл.11, ал.3 на същата Наредба.
- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на общообразователната подготовка се осъществяват интегрирано и чрез самостоятелен учебен предмет гражданско образование. Неговото интегриране се осъществява чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности по чл. 77, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.

2. Същност:

- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда, както и за формиране на гражданско съзнание и добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

3. Цели:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките и демократичните ценности
- познава институциите
- зачита значимостта на всяка човешка личност
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция
- взема самостоятелни решения относно своето развитие
- носи отговорност за поведението си

- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

2. Училището като образователна институция и саморазвиваща се общност продължава да:

- възпитава в демократичните ценности
- насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система
- утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация
- изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, междукултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение
- създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

№.	Тематични области:	Теми:	Минимален брой часове по тематични области и класове
1.	Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	Национални и официални празници: 1. „Ден на народните будители“ 2. „Трети март“ 3. „Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост“ Официални празници на РБ: 4. „Коледа“ 5. „Великден“	VIII клас - 4ч IX клас - 4ч X клас - 4ч XI клас - 4ч XII клас - 4ч
2.	Толерантност и интеркултурен диалог	„Зачитане на личността на другия“ „Аз и другите“ „Светът около мен“ „Уважаване и разбиране на междукултурните различия“ „Празници и обичаи в различните религии“	VIII клас - 1ч IX клас - 1ч X клас - 1ч XI клас - 1ч XII клас - 1ч
3.	Финансова и правна грамотност, вкл. „Моето първо работно място“	„Нужди и желания“ „Приходи и разходи в семейството“ „Местни и държавни данъци“ Правата на човека: 1.Гражданско право 2.Трудово право 3.Търговско право „Конституция на Република България“ „Права и задължения на гражданите“ „Международни институции в защита на човешките права“ „Права в България и ЕС“	VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 12ч
4.	Военно обучение и защита на родината	X клас – 1. Усвояване на знания и придобиване на умения, свързани със защитата на Родината;	X клас - 5ч XI клас - 5ч

		<p>2. Същност и съдържание на гражданско-военните отношения;</p> <p>3. Оказване на помощ на населението от въоръжените сили при кризи от военен характер;</p> <p>4. Оцеляване при откриване на невзривени боеприпаси, както и оказване на съдействие от въоръжените сили на органите за сигурност в борбата им срещу разпространяване на оръжия за масово унищожение, незаконен трафик на оръжие и тероризъм;</p> <p>5. Защита на населението и критичната инфраструктура и участие на въоръжените сили в спасителни и евакуационни дейности.</p> <p>Комплексно занятие - ноември 2023 г. и февруари 2024 г.</p> <p>XI клас -</p> <p>1. Въоръжени сили на Република България – история и настояще;</p> <p>2. Мисии и задачи на въоръжените сили на Република България; участие в операции и мисии извън територията на страната;</p> <p>3. Същност, цели и задачи на резерва на въоръжените сили на Република България;</p> <p>4. Въоръжение и екипировка на военнослужещите във видовете въоръжени сили;</p> <p>5. Приемане на военна служба и на служба в резерва на въоръжените сили на Република България.</p> <p>Комплексно занятие - ноември 2023 г. и февруари 2024 г.</p>	
5.	Безопасност и движение по пътищата	<p>VIII клас – 1. Движение извън населено място през деня. ЖП прелези. Маневри на пътя.</p> <p>2. Движение извън населено място през нощта и при различна видимост.</p> <p>3. ППС и МПС. Системи за пасивна и активна безопасност.</p> <p>4. Основни правила на движението през отделните части на денонощието в извън населените места.</p> <p>IX клас – 1. Структура на пътя. Видове маркировка.</p> <p>2. Групи пътни знаци.</p> <p>3. Скорост на движение на МПС (автомобил, мотоциклет, моторедвел, велосипед, електроскутери и ховърбордове)</p> <p>4. Действия на водача според средствата за регулиране на движението.</p> <p>X клас - 1. Категории МПС и свидетелства за тяхното управление.</p> <p>2. Административни наказания за нарушителите.</p> <p>3. Поведение на контролните органи при констатирани нарушения от водачите на пътя.</p>	<p>VIII клас – 4ч</p> <p>IX клас – 4ч</p> <p>X клас – 4ч</p> <p>XI клас – 1ч</p> <p>XII клас – 1ч</p>

		<p>XI клас – 1. Транспортна култура и дисциплина на водачите и пешеходците. 2. Особени правила при някои участници в движението. 3. Пътнотранспортни произшествия. 4. Правомощия на органите за контрол на движение по пътищата.</p> <p>XII клас – 1. 1. Транспортна култура и дисциплина на водачите и пешеходците. 2. Пътнотранспортни произшествия – рискове и злополуки на пътя. 3. Правомощия на органите за контрол на движение по пътищата.</p>	
6.	Защита на населението при бедствия, аварии, и катастрофи; оказване на първа помощ	<p>VIII клас – 1. Опасни вещества и материали; 2. Пожари. Самовъзпламеняване и самозапалване. 3. Поведение при спасяване в различни критични ситуации; 4. Първа помощ при биологично замърсяване; 5. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 18.10.2023 г.; 20.03.2024 г.</p> <p>IX клас - 1. Опасни строителни вещества и материали; 2. Опасни полимерни вещества и материали. 3. Поведение при спасяване в различни критични ситуации; 4. Първа помощ при слънчев и топлинен удар; 5. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 18.10.2023 г.; 20.03.2024 г.</p> <p>X клас - 1. Защита от продуктите на горене; 2. Опасни вещества и материали. 3. Поведение при спасяване в различни критични ситуации; 4. Първа помощ при загуба на съзнание; 5. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 18.10.2023 г.; 20.03.2024 г.</p> <p>XI клас – 1. Пожарна опасност на автомобили и мерки за безопасност; 2. Поведение при спасяване в различни критични ситуации 3. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 18.10.2023 г.; 20.03.2024 г.</p> <p>XII клас – 1. Индивидуални и колективни средства за защита – употреба и поведение при пожар в обществена сграда; 2. Загуба на съзнание, клинична и биологична смърт /признаци, разпознаване и поведение/; 3. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 18.10.2023 г.; 20.03.2024 г.</p>	<p>VIII клас – 5ч IX клас – 5ч X клас – 5ч XI клас – 3ч XII клас – 3ч</p>
7.	Превенция на насилието,	<p>„Разпознаване на чувства и емоции“ „Техники за овладяване на емоциите“</p>	<p>VIII клас - 2ч IX клас - 2ч</p>

	справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	„Вербално и невербално общуване“ „Справяне с агресията“ „Превенция на насилието в училище“ „Мирно решаване на конфликти“	X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 2ч
8.	Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	„Поведение при терористична заплаха“ „Антитерористични органи“ „Безопасно сърфиране в интернет (киберзащита)“	VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 2ч
9.	Кариерно ориентиране	„Първият избор на професия“ „Какъв искам да стана“ „Желани професии“ „Моята успешна реализация“	X клас - 1ч
10.	Превенция и противодействие на корупцията	„Разпознаване на корупцията“ „Противодействие на корупцията“ „Антикорупционни органи“	VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 2ч
11.	Електронно управление и медийна грамотност	„Принципи и цели на електронното управление“ „Фалшиви новини“ „Прилагане на електронното управление за лични и обществени цели“	IX клас - 1ч X клас - 1ч XI клас - 4ч
12.	Теми по избор - здравно образование	„Намаляване на риска и лична отговорност в условията на епидемията от COVID – 19 „Грипни епидемии“; „Лична хигиена - чисти ръце“; „Хранене и здраве“	VIII-XII клас

* В таблицата е посочен минималният брой часове за занимания и дейности по посочените тематични области. В зависимост от спецификата на класа, възрастта на учениците и конкретния контекст е възможно и комбиниране на теми и дейности от различни тематични области.

** В остатък от часове, предвидени за часа на класа, се осъществяват занимания и дейности, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др.

Програмата е приета на педагогически съвет, което е отразено в протокол №20 от 12.09.2023 г.